

„CONCIDET OBLIQUUM!”

A pannonhalmi bencés apátság barokk ebédlője egyik ablakkávjában lévő falikép egy ferde oszlopot ábrázol a fenti mondattal. A jó szerzeteseket ezen kis figyelmeztetések nevelték a helyes életre. „*Ami ferde az eldől!*”

Amikor egyensúlyról beszélünk, ez a mondat kell, hogy a szemünk előtt álljon: „Concidet obliquum!”, ami ferde az eldől – előbb-utóbb. Mert a dolgoknak egyensúlyban kell lenni. A tartós ferdeség, a tartós kilengés az egyensúlyi helyzetből előbb-utóbb megbosszulja magát.

Mondhatjátok, hogy a pisai torony 800 éve áll. Ez igaz, de minden „tartalékát” felemészti a ferdeség egyensúlya. Azaz tovább már nem terhelhető és csak utólagos statikai bravúrok mentik meg az összedőléstől.

Vagy 40 éve azt olvastam. Az emberek 1/3-ad része stabil (egyenes), 1/3 része ferde (kibillent) és csak nagy erőfeszítés árán tudja önmagát fenntartani, míg 1/3-ad része eldől. Lehet, hogy ma már rosszabbak az arányok. Mindenesre ez a tény is felhívja a figyelmet az egyensúly fontosságára.

Hiszen minden egyéni, kapcsolati, közösségi, társadalmi bajunk ez: kibillen az egyensúly. A mai korra az jellemző tehát, hogy a kibillent emberek, kibillent kapcsolatokban élnek és kibillent világot teremtenek maguk körül. Ennek következményeként kibillen az ökoszisztéma és mára beláthatatlan gondok tornyosulnak az emberiség fölött.

A kabát, valahol az elején nagyon el lett gombolva. És nincs más út, mint bizony szépen visszamenni a gombokon és visszatérni az eredethez. És mindent helyre tenni.

Ennek a kibillenésnek nagyon egyszerű oka van. Nem a rendeltetésünknek megfelelően működünk és ezt a téves elképzelést önmagunkról tágitjuk világ méretekké.

Lehet azt mondani, az ember már csak ilyen – „sárkányfog vetemény”, de meg kell kérdezni magunktól: feladjuk a reményt és sodródunk az árral, vagy szembenézünk az egyensúly kérdésével, az egyensúly hiányával és dolgozunk rajta?

Mert ebben van tapasztalatunk. Mert – hála az áldott emléké Gyurka bácsinak – vannak rendben lévő dolgok.

Ha azt mondjuk a világunk két alapvető aspektusa: az Isten és az ember. Sőt az Isten három személyből áll. Nézzük csak, hol is tartunk:

- Atya – hát, vele keveset foglalkoztunk
- Fiú – végre valamit kipipálhatunk. Jézusról tiszta képünk van.
- Szentlélek – hát, ez is kicsit ködös
- Ember – itt is többnyire sötétben tapogatózunk, vagy nagyon negatív a képünk róla: bűnös, születésétől fogva, fogja az ösztöneinek.

Sajnos a kereszténység sincs a segítségünkre, sőt tovább fokozza a bizonytalanságot.

Ma már egyértelmű, hogy az Újszövetségben kétfajta teológia van: az Isten Országá teológiája és a megváltás teológiája.

Ez utóbbinál a páli teológiai zseniális megoldással kínál egyensúlyt: bűnös vagy, de a kereszthalál által megváltás helyrebillentette az egyensúlyt. Mindez számos teológiai, lélektani kérdést vet fel és egyre kevésbé elfogadott válasz a kereső ember számára.

De az előbbi is kínál egyensúlyt, amit két idézettel lehet talán mondani:

„Nézzétek, hogy szeretik egymást”, illetve „köztetek azonban ne így legyen”. Magyarán hitet tesz amellett, hogy az Isten országa nem fantázia, hanem megvalósítható tény. Ezek számomra a kulcsmondatok az egyensúly visszaállításához.

És ez a mi reménységünk első lépcsője

És van egy példaképünk: a valódi Jézus és az ő harmóniája.

Csak egy példát mondok:

A János cselekedeteiben olvashatjuk – Jézus és tanítványai az utolsó vacsora után egymás kezeit megfogva körtáncot táncolnak, majd énekelve mennek ki az Olajfák hegyére. Tánc és éneklés – holott pár óra múlva ott a kereszthalál.

És énekelni és táncolni kezdenek. Mintha csak azt mondaná: „Én vagyok az élet és a halál ura. És ha nem táncoltok velem, soha nem fogjátok megérteni, mit tanítok, mert kimaradtok az örömből - vagyis a halhatatlan lélek derűjéből”.

Miért? Mert Jézus is tudta, amit tud az ősi bölcsesség és a modern pszichológia - hogy van egy örök rész az emberben, és ha van anyagmegmaradás törvénye, akkor van a szellem megmaradásának törvénye is. Mert „amint a mennyben, úgy a földön is”.

És ez a reménységünk második lépcsője: az élet örök.

Ennek a két lépcsőnek a tudatában elindulhatunk az úton: fejetetejéről talpára fordítani mindent, amit idáig gondoltunk, hittünk magunkról, a kapcsolatainkról és a világról.

Persze a kompetenciáink elsősorban személyesek. Be kell látnunk, hogy gond van, hogy egyensúlytalanság van az életünkben. A szervezet finom indikátorunk: stressz, betegségek, furcsa tünetek, szorongás, hiányérzet, boldogtalanság egyéni, kapcsolati szinten, kapcsolati hiányaink, káros szenvedélyeink, bizonytalanságaink, félelmeink, szomorúságunk mind-mind azt jelzik, hogy kibillent az egyensúlyunk. Ma már viszonylag pontos ismérvei vannak a kibillent állapotnak.

Legyünk tudatosak tehát. Bátran lépünk fel az evolúció következő lépcsőfokára, a tudat evolúciójára. Tudatosság, ez sajnos sok esetben szitokszó a keresztények számára. Hát nem a hit e megoldás? A Didachében (az őskeresztények páli teológiától mentes tanító könyve 150 körül) ezt olvassuk: IX.3. „A kenyértörésénél pedig ezt mondjátok: Hálát adunk neked Atyánk az életért és a tudásért, melyet kinyilatkoztattál nekünk.”

A rendbetétel első lépcsője: Önmagunk egyensúlya, magyarán az önismeret. Mi is volt a delphoi jósdára felírva?

Gnóthi szeauton: Ismerd meg önmagadat!

A delphoicától jóslást kértek az emberek, a jövőjükre, a sorsukra voltak kíváncsiak. A jós azt felelte: Ismerd meg önmagadat, és tudni fogod a sorsodat. Mert a sorsod te vagy. Nem külső erők uralkodnak rajtad, az istenek benned vannak, s jellemed, személyiséged alakítja, formálja jövődet. Változtass magadon, és változni fog a sorsod is. Fogadd el magadat, és el tudod majd fogadni sorsodat is. Ez a „gnóthi szeauton” igazi értelme.

Mikor vagyok egyensúlyban?

Ha mindez jellemző rám:

figyelem, tudatosság

korszellemnek megfelelő tanítások

szellemi gyakorlatok – csend, természet, meditáció, ima, kapcsolatok

bőségtudat, hála

szabad belső élet

őszinteség

önazonosság

önismereti munka

hit, bizalom

szabadság, spontaneitás

gondolkodás átalakítása

önzetlenség, szeretet

„Hogy ki vagy, az Isten ajándéka neked; hogy mit kezdesz magaddal, az a Te ajándékod Istennek.”

Az érzelmi, értelmi és akarati erényeim egyensúlya, a tudattérkép (Hawkins) megismerése és gyakorlása mind-mind segítség a belső úton járó embernek. A mai modern pozitív pszichológia (pl. Frankl) nagy segítségünkre van. A spirituális antropológiai egy új tudományág lett. Ma minden változik, önmagunkról alkotott képünk is.

Az önmagával egyensúlyban élő ember tud egyensúlyban lévő kapcsolatokat létrehozni, mert a kibillent emberek kibillent kapcsolatokat hoznak létre.

A matanoia szót sokféle módon magyarázzuk. Meta – túl, Nousz – értelem, gondolkodás. Az ember életének a megoldása a gondolkodáson, az értelmén túl kereshető, azaz az az állapot, hol a Lélek szól belőlünk. Mikor a belső élet (az isteni rész bennünk) áthatol a személyiség (ego) páncélján. Az az igazi, teljes, Istentől való élet. És a valóságos Istent csak a valóságos ember tudja megtapasztalni.

A rendbetétel második lépcsője: a párkapcsolat egyensúlya.

Mert van jó házasság, kapcsolat, szerelem, a holtig tartó mézeshetek lehetségesek. Hogyan:

megfelelő célokkal

felelősségvállalással önmagunkért és a másikért

megértéssel, figyelemmel, ridegtartás és játszmák nélkül

jó szexuális élettel, a közös kassza gondos kezelésével

a másokra szabott szeretettel, a szeretetnyelv gazdagságával

bocsánatot kérve és megbocsájtva lehet élni és persze gyerekeket nevelni

Meg kell kritikusan mondani: gyerekeinkkel szemben sokat vétettünk, az úgy is felnőnek, a nózitörítés nem fontos, a gyerekmunka hiánya ma azt eredményezte, hogy minden 4. bokorgyerek követi a közösséget. Miért? Mert ők azt érezték, nincs meg ebben a közegben az egyensúlyuk.

A rendbetétel harmadik lépcsője: a közösség

A közösség egyensúlytalansága: a közönnyel, a centrum és periféria viszonyával, a célok és jövőkép elsorvadásával, a sokféle akarattal, a döcögve működő struktúrával és a feladatvégzéssel, a lelkesedés és közös tettek hiányával, a szükségletek ki nem elégítésével és a formális idetartozással, felelősségek fel nem vállalásával és a lelki ajándékok elsorvadásával mérhető.

Pedig az Isten Országa az, hol minden felmerülő emberi szükség, igény, feladat, gond a közösségen belül szeretettel, együttműködéssel, jó kommunikációval megoldást nyer. És nemcsak a magunk számára. Persze, óvatosan az arányokkal, mert a külső segítség és a belső önépítés egyensúlya alapvető feladata a közösségnek. Input és output. Belső erőgyűjtés és kifelé szolgálás.

Ma, ha van egy gondom, élethelyzetem: hova fordulok? Családhoz, kisközösséghez, barátokhoz, államhoz, civil szervezetekhez, egyházakhoz – vagy a Bokorhoz?

Mondok egy példát, hogy ez milyen egyszerű mindez.

Vagy 20 éve Salgótarjánba terveztem egy épületet. Tárgyalások városi vezetőkkel, pénz, idő, szerződések. Elég utálatos közeg ez a mi szakmánkban. Megnéztem az utazásom előtt a Bokor címlistát, él-e Salgótarjánban valaki. Antal Magdi – találtam meg már a névsor elején. Felhívtam. Garay Bandi vagyok a Bokorból, szívesen meglátogatnálak. Magdi csak annyit mondott: mit főzök neked ebédre?

Sose beszélünk azelőtt, de Magdi tudta, hogy a testvériség élhető magyarázkodás és kifogások nélkül emberi viszony. És a Bokor egy „varázsszó” egymás számára. Ide tartozok és a százannyit.

Érdemes lenne összeszednünk az ilyen megnyilvánulásait a közösségi életünknek.

Sok mindent kell újra gondolnunk. De a legfontosabb az, hogy a kompetenciáink minél teljesebben osszuk meg egymással.

A megújulási konferencián a jelmondatunk az volt: A hegyre épült város el nem rejthető. Talán még emlékeztek a kis jelvényre is. A hegyre épült város: erős falakkal és nyitott kapukkal, melyhez zárandokolnak a nemzetek.

Kérdezhetitek: vannak-e ma hegyre épült városok?

[Damanhur](#) – Olaszország (23 ezer ember Torino mellett)

[Auroville](#) – India (80 ezer ember)

Anasztázia – Oroszország

... és persze a hutteri, mennonita közösségek. És még sokan mások.

Vallási, spirituális és holisztikus közösségek, illetve hálózatok, melyek nemcsak az emberi és kapcsolati minőségre, hanem a globális kihívásokra is válaszokat kínálnak.

Sajnos azt is tudomásul kell venni, hogy spiritualitás ma már messze túlmutat a tételes vallásokon, sőt sokszor a vallások a spirituális fejlődésnek.

A rendbetétel negyedik lépcsője: a társadalom.

A társadalmi zavarok itt is nyilvánvalók. Nő a szegények és gazdagok közötti különbség, az erőszak, a szenvedés, a környezet pusztítása. A népesség száma sok országban elérte és jóval meghaladta a fenntarthatósági küszöböt. A társadalmakat összekötő erővonalak megsérültek, sőt elszakadnak. A túlnépesedés humanitárius és ökológiai katasztrófák felé sodorja az emberiséget.

Erre rengeteg tanulmány, útkeresés van ma már és sok-sok jó példa. A hatásunk itt a saját jó példánk, szolgálatunk, adásunk, felkészültségünk és a kommunikációs eszközök által biztosított lehetőségeken belül a tudatformálás lehet.

Az egyensúlyát veszítő társadalom könnyen tűzbe boríthatja ma a gazdaságot és a környezetet. És az egész világot.

A rendbetétel ötödik lépcsője: az ökoszisztéma

A gondok itt nyilvánvalók. Nem is keserítelek el benneteket.

Ökolábnym, globális kihívások – a Bokor régen élen járt ezen kérdésekről való beszélgetésekben.

A saját ökolábnymon 2,89 – tehát azt hiszem, mindannyiunknak van szégyenkezni és tenni valója.

Sok a hiányunk és mulasztásunk ma már e téren.

Mint látjátok ez az egyensúlykérdés nagyon a húsunkba vág. Olyan hatalmas téma ez, hogy itt csak vázlatosan lehet erről beszélni. Érdemes visszatérnünk a „hőskorunk” civil kurázsijához ebben a kérdésben is.

De az a remény harmadik lépcsője: hogy tudunk és szeretnénk erről beszélni. Hogy a dolog forr bennünk és a törekvéseink létjogosultságot nyernek a mindennapjainkban.

A jézusi hármasság megoldás a világ bajaira. Adni, szolgálni, szelíden élni. Egymással és másokkal és emberiség méretűvé tágítani.

„Concidet obliquum!”- el ne essünk! Vigyázzunk a vártán! Ez ma az elsődleges feladatunk, és másokat is felegyenesíteni. Jézus nem azért mondta, hogy a betegekhez jött, mert számára nem voltak fontosak az egészségesek. Tudta, hogy fel kell állni, hogy a kibillenteket fel kell egyenesíteni, hogy munkabírók legyenek, és építsék az Isten Országát. Ez a mi dolgunk.

Végül Dombi Feri bácsi üzenetét mondom el:

Ne féltsetek magatokat! Ami Istentől van, az feltétlenül megmarad. Aminek pedig a szerepe befejeződött, annak távoznia kell a színpadról. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy mindig készen kell lennetek a megújulásra. De bízzatok! A győztes oldalán álltok!

Garay András előadása elhangzott a 2017. február 25-én, a Kőbányai Újhegyi Közösségi Házban rendezett Bokorünnepen.

